

Inrikesministeriet

kirjaamo@intermin.fi

Utlåtande över regeringens proposition med förslag till lag om ordnande av räddningsväsendet

Hänvisning: SM061:00/2015

Inrikesministeriet ber om utlåtande över regeringens proposition med förslag till lag om ordnandet av räddningsväsendet. Lagen ska tillämpas på ordnandet, utvecklingen, styrningen och tillsynen av räddningsväsendet från början av år 2019.

Enligt den gällande räddningslagen ansvarar kommunerna i samverkan för räddningsväsendet, som sköts genom 22 lokala räddningsverk. I propositionen föreslås att organiseringsansvaret för räddningsväsendet åläggs de fem landskap som upprätthåller universitetssjukhus: Birkaland, Egentliga Finland, Norra Savolax, Norra Österbotten och Nyland och att dessa ordnar räddningsväsendet inom de samarbetsområden som avses i 10 § förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovården.

Allmänt

Avsikten med landskapsreformen är att skapa starka självstyrelseområden, där den gemensamma förvaltningen ska ge synergieffekter. Avsikten med reformen av räddningsväsendet är garantera ett effektivt och enhetligt räddningsväsende i hela Finland. De fem landskap som driver universitetssjukhus och som ansvarar för ordnandet av den pre-hospitala akutsjukvården ska i fortsättningen ha ansvaret för ordnandet av räddningsväsendet i Finland.

I propositionen motiveras förslaget med att nuvarande system för räddningsväsendet är splittrat, det understöder inte en effektiv resursanvändning och inte heller utveckling av verksamheten. Förslaget förväntas förbättra möjligheterna att kontrollera effekterna i informationssamhället.

Efter det att lagen om ordnande av räddningsväsendet har utfärdats är avsikten att reformera den gällande räddningslagen. Syftet är att harmonisera räddningsväsendets verksamhetsmodeller på nationell nivå, effektivisera styrningen och precisera uppgiftsbeskrivningen med utgångsläge i ett intensifierat myndighetssamarbete. Reformen av räddningslagen genomförs så att den nya räddningslagen träder ikraft vid ingången av år 2019 när landskapen och de förnyade räddningsverken inleder sin verksamhet.

Räddningsväsendet i Österbotten

Österbottens räddningsverk sköter idag räddningsväsendet för 12 kommuner i Österbotten med 150000 invånare, fördelade på ett 220 km lång avlångt område. Språkfördelningen är 48 % finskspråkiga, 46 % svenskspråkiga och 6 % annat språk. Vasa stad är värdkommun för Österbottens räddningsverk, som grundades år 2004. Österbottens räddningsverk har avtal med Vasa

**KORSHOLMS KOMMUN
MUSTASAAREN KUNTA**

Korsholms kommun
Kommunstyrelsen
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

sjukvårdsdistrikt om uppgifter som gäller förstavården samt ordnande av patienttransporter på ett så ekonomiskt och ändamålsenligt sätt som möjligt.

Korsholms kommuns synpunkter

Korsholms kommun motsätter sig bestämt den föreslagna modellen med att de fem landskap som upprätthåller universitetscentralsjukhus skulle få ansvar för att ordna räddningsväsendet i övriga landskap. Genom detta förslag urholkas grunderna för landskapens självstyrelse, eftersom landskapen försätts i olika ställning beroende på om landskapet självständigt kan ansvara för de uppgifter som tilldelas landskapen eller inte.

Som en motivering till att organiseringsansvaret för räddningsväsendet ska koncentreras till de fem landskapen med universitetssjukhus anges att de övriga landskapen saknar tillräckliga förutsättningar för att organisera och producera räddningsväsendets service. Några konkreta bevis för detta har inte framförts i motiveringarna till propositionen.

Förslaget medför att redan existerande samarbetsmodeller mellan de österbottniska räddningsverken (Österbotten, södra Österbotten och mellersta Österbotten) kommer att splittras då de olika landskapen hänförs till olika ansvariga landskap.

Korsholms kommun vill understryka betydelsen av att servicen inom landskapen ska bli en sammanhållen helhet, där den mobila servicen förväntas utvecklas ytterligare. Räddningsväsendet, den första delvården och den pre-hospitala akutsjukvården är betydelsefulla delar då den integrerade socialvården och hälsovården ska byggas upp på landskapsnivå. Korsholms kommun anser att organisationsansvaret och produktionsansvaret ska finnas i samma landskap som ansvarar för den övriga social- och hälsovården för att det ska finnas en reell möjlighet att i praktiken integrera och leda utvecklingen av tjänsterna. För att kunna besluta om hela servicekedjor är det nödvändigt att akutvård ingår i samma beslutsfattande, annars skapar vi igen flera nivåer på varandra som kan ha olika intressen.

Korsholms kommun vill lyfta fram betydelsen av samverkan mellan de frivilliga brandkårerna och räddningsväsendet. Samverkan är av stor betydelse för att garantera lokal kännedom och snabba insatser i speciellt skärgårdsområdena. Den samverkan stöds bäst genom att aktörerna också leds inom ramen för samma organisation dvs. landskapen.

Ett landskap med ansvar för ordnandet av räddningsväsendet ska för varje fullmäktigeperiod ingå ett samarbetsavtal med de övriga landskapen inom samarbetsområdet. I samarbetsavtalet ska avtalas om räddningsväsendets servicenivå, finansieringen av ordnandet av räddningsväsendet, investeringsplanen för landskapen, de åtgärder som beredskapen för störningar och undantagsförhållanden samt annat samarbete inom räddningsväsendet. Statsrådet ska vart fjärde år fastställa nationella mål och vid behov separat för varje landskap strategiska mål som kompletterar lagstiftningen.

Den föreslagna modellen är en toppstyrd, krånglig flerstegsmodell som inte gör förvaltningen enklare eller billigare. En alltför stark centralisering och en avgränsning som inte motsvarar andra förvaltningsgränser gör det omöjligt att bygga upp ett logiskt och effektivt samarbetsområde på landskapsnivå.

Den föreslagna indelningen med fem landskap som ansvarar för organiseringen av räddningsväsendet leder till ett uppenbart demokratiunderskott. Förslaget innebär att verksamheten överförs till enheter där största delen av landskapen inte har någon möjlighet att besluta om eller delta i utvecklingen av servicen inom räddningsväsendet. Landskapet Österbotten kommer inte ha någon representation i de

beslutande organen i landskapet Egentliga Finland, som från år 2019 besluter om utformningen av räddningsväsendet i Österbotten. Invånarna i landskapet Österbotten inklusive invånarna i Korsholms kommun försätts i en ojämlik ställning jämfört med invånarna i landskapet Egentliga Finland.

Av befolkningen i landskapet Österbotten har 49,8 % svenska som modersmål och 44,6 % finska som modersmål. Landskapet Österbotten har byggt upp sin beredskap inom räddningsväsendet och den pre-hospitala sjukvården så att den fungerar på de språk som befolkningen använder i sin vardag. Den sakkunskapen bör bevaras och utvecklas i det landskap som ska bygga upp social- och hälsovården på två språk i Österbotten.

Finansieringen av räddningsverksamheten ingår i den del av landskapens finansiering som grundar sig på invånarantalet och som utgör ca 10 % av finansieringen. De beräkningar som har offentliggjorts visar på bekymmersamma siffror för landskapet Österbotten som till skillnad från de flesta andra landskap får en minskad finansiering jämfört med dagens situation.

Korsholms kommun motsätter sig förslaget att brandbilar och räddningsväsendet övriga material ska övergå till att ägas av de fem landskapen med organiseringsansvar.

Som sammanfattning konstaterar Korsholms kommun att regeringens proposition till lag om räddningsväsendet innebär ett så stort avsteg från principen om landskapens självstyrelse att lagförslaget bör behandlas i grundlagsutskottet.

Kommunstyrelsen i Korsholm

Rurik Ahlberg
Kommundirektör

Linda Jakobsson-Pada
Förvaltningsdirektör

